

**PRIHAJA JAVNA STANOVANJSKA NAJEMNA SLUŽBA S Poudarkom NA
STAREJŠIH IN INVALIDIH**
Katarina Lukešević

Foto: bfciami

V sredo, **13. novembra**, bomo v **Odprti dlani na Radiu Zeleni Val**, ob 10.30 dopoldne, govorili o mesecu novembru, kateri že dvanajsto leto kot **movember** simbolizira ozaveščanje o moških boleznih. Mesec, ki spodbuja moške, da si skupaj movembersko 30 dni puščajo in negujejo brke. Gost oddaje **mag. Franc Hočevnar**, predsednik Društva urinarnih bolnikov Slovenije, nam bo malo več povedal o novembru, ki spodbuja moške, da hodijo na preglede in prispevajo k zgodnjemu odkrivanju raka na modih in prostati, saj zgodnje odkrivanje marsikdaj prepreči razrast rakave tvorbe.

Voditelj oddaje Borut Pogačnik se bo pogovarjal tudi o prihajajočem **novem stanovanjskem zakonu**, ki bo reševal stanovanjsko problematiko pri nas, in o aktualnem projektu **Javna najemna služba** z vodjo stanovanjskega sektorja Stanovanjskega sklad RS **Alenko Kern**. Javno najemno službo bo ustanovil Stanovanjski sklad RS. Njena naloga bo na trgu najemati stanovanja in jih oddajati kot javna. To je oblika pomoči državi pri zagotavljanju najemnih težav. S stanovanjsko problematiko, dostopom do stanovanja, najemom ali nakupom stanovanja, se še vedno soočajo ranljive skupine ljudi, in sicer invalidi, mladi s prekarno zaposlitvijo, mlade družine in socialno ogroženi.

Oddaja je tudi dobra priložnost, da boste v njej lahko vsi aktivno sodelovali s svojimi mnenji, stališči in pa tudi v vprašanji na telefonski številki **01 786 0 400** v času med **10.30** in **11.15 uro**.

Oddajo pa lahko poslušate na frekvencah: 93,1, 97 in 105,30 MHz. Vabljeni k poslušanju!

SPREMENIMO POGLED NA DEMENCO

Foto: Spominčica.si

11. letna konferenca o demenci – ASK 2019 bo **8. in 9. novembra** v konferenčnem centru Perla, v Novi Gorici. Tema letošnje konference je **SPREMENIMO POGLED NA DEMENCO**.

Spominčica – Alzheimer Slovenija 8. in 9. novembra 2019 organizira **11. konferenco o demenci – ASK 2019**. Konferenca bo potekala v konferenčnem centru Perla, v **Novi Gorici** pod naslovom: **Spremenimo pogled na demenco!**

Na konferenci bodo predavali vodilni **domači in tuji strokovnjaki s področja demence**, ki bodo predstavili odkritja, dosežke in primere dobrih praks s področja svojega delovanja. Nekaj sklopov tem, ki bodo obravnavane na tokratni konferenci so: odnosi in demenca, (celovita obravnava), pravice in varstvo oseb z demenco, predstavitev novosti na področju raziskav, varnost oseb z demenco, samostojnost in nevropsihološka rehabilitacija ter IKT podpora pri oskrbi in zdravljenju. Izvedenih bo več različnih delavnic in okroglih miz. Konferenca bo potekala pod častnim pokroviteljstvom predsednika Vlade Republike Slovenije Marjana Šarca.

EKIPE NLB WHEEL LIGE ODIGRALE PRVI KROG

Jože Globokar

Foto: Zveza paraplegikov Slovenije

V organizaciji **Zveze paraplegikov Slovenije** se je **2. novembra 2019** začela dvanajsta sezona tekmovanj v regionalni **NLB Wheel ligi**. V letošnji ligi tekmuje v dveh skupinah sedem ekip – štiri iz BiH, dve iz Hrvaške in ena iz Slovenije.

V skupini A je v športni dvorani Borik v Banjaluki 3. novembra 2019 prvi krog pripravila domača ekipa KKI Vrbas, v skupini B pa dan prej v Gradačcu ekipa KIK Zmaj. Tudi v novi sezoni nadaljujemo uspešno sodelovanje z ABA ligo. Na tekmah prvega kroga v Banjaluki je košarkarje nagovoril in pozdravil **Vuk Radivojević** – nekdanji odlični košarkar, zdaj pa izvršni direktor Košarkarskega kluba Igokea.

Tekme v Banjaluki

KKI Vrbas : KIK Sana 70:65 (33:27)

KKI Vrbas : KKI Zagreb 79:56 (42:28)

KKI Zagreb : KIK Sana 56:60 (29:25)

Tekme v Gradačcu

KIK Zmaj : KIK Una Sana 64:58 (34:28)

KIK Una Sana : KKOI Zadar 76:43 (33:31)

ZŠIS-POK : KIK Zmaj 40:46 (16:23)

Tekme so ob delegatu **Milanu Lukanu** in vodji lige **Gregorju Gračnerju** sodili **Mitja Dečman** (SLO) **Hrvoje Pencinger** (HR) in **Damir Kunosić** (BiH).

NOVO ZDRAVILO ZA ALZHEIMERJEVO DEMENCO BODO PREDSTAVILI V SAN DIEGU

Foto: Spominčica.si

Po 17-ih letih so znani PRVI POZITIVNI rezultati tretje faze klinične študije **novega zdravila za Alzheimerjevo demenco**. Farmacevtski družbi Biogen in Eisai sta objavili načrte za registracijo zdravila **Aducanumab**. Predstavitve novega zdravila bo potekala na strokovni konferenci o demenci CTAD, v SAN DIEGU, decembra letos.

NAŠI BRALCI PIŠEJO IN FOTOGRAFIRAJO IZLET NA SLEME Z VRŠIČA

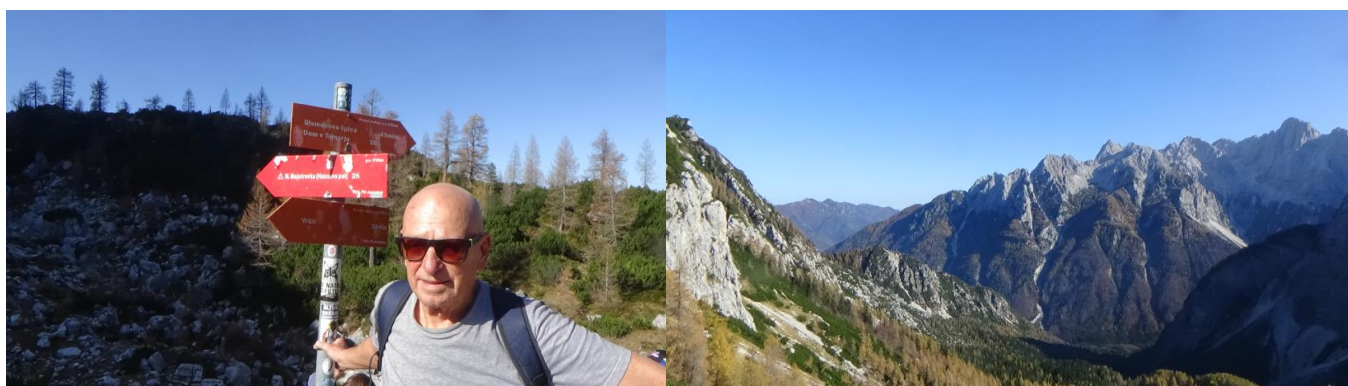

Foto: Niko Kostjukovskij

Naš zvesti bralec, dolgoletni član ZIFS in pohodnik, **Niko Kostjukovskij** je ponovno občutil poplačan enkratni razgled in pogled na lepoto naših Julijskih Alp. Pot na Sleme je nezahtevna, urejena, markirana in primerna za pohodnike z ustrežno pohodniško opremo.

KAJ NISO REŠITVE ZA REŠITEV TEŽAV V ZDRAVSTVU

Borut Pogačnik

Foto: corona-dentis.si

Slovensko zdravstvo že nekaj let potrebuje temeljito reformo, saj zaradi težav z dostopnostjo oziroma predolgi čakalni dobi danes žal ni enako dostopno za vse. Potrebno bo temeljite reorganizacije, pri čemer fokus ne sme biti le na tem, na kakšen način bomo zdravstvo plačevali, temveč predvsem to, kaj bomo za svoj denar dobili. Pobrskali smo po podatkih zavarovalnic. V povprečju je vsakemu posamezniku jasno, kaj potrebuje, ko se pojavi sum na določeno bolezen, ko zbolimo ali se poškodujemo. Potrebujemo dostopno storitev, ki bo kakovostna in na voljo v razumnem času, v urejenih prostorih in s prijaznim osebjem.

Kako to deluje v sistemu pravih dodatnih zavarovanj, ki jih pri nas ponujajo zavarovalnice?

Tako, da ima vsak zavarovanec pogodbo z natančno opredeljenimi pravicami, ki jih mora zavarovalnica spoštovati, saj jo pri tem nadzira Agencija za zavarovalni nadzor. V primeru bolezni ali poškodbe bolnik samo pokliče na zavarovalnico, ki mu v nekaj dneh uredi vse potrebno, da bo lahko čim prej poskrbel zase in se zdrav vrnil nazaj k aktivnemu življenju.

Seveda to velja pri zavarovanjih, ki si jih kupimo in plačamo dodatno in do storitev dostopamo pri zasebnikih. Zakaj pa ni tako v javnem sistemu in pri javnih izvajalcih, kar plačujemo z obveznim in dopolnilnim zavarovanjem?

Politika kot eno ključnih rešitev, da bi slovensko javno zdravstvo bolje delovalo, omenja denar. Rešitev naj bi bila v ukinitvi doplačil in s tem dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, s čimer naj bi odpravili administrativne stroške zavarovalnic in bi slovensko zdravstvo pridobilo nekaj milijonov. Kako bi s tem rešili težave, ne vemo, saj ima slovensko zdravstvo že danes milijardo (tisoč milijonov) denarja na leto več kot v času krize, pri čemer se lahko upravičeno vprašamo, kako to občutimo bolniki.

Za razumevanje celotne slike pogledjmo, kako je dopolnilno zavarovanje v 90-ih sploh nastalo. Za dolgoročno vzdržnost in zagotavljanje procikličnosti financiranja kompleksnega zdravstvenega sistema je ključna kombinacija javnega in zasebnega financiranja. Z vidika univerzalne dostopnosti je nujno, da je temelj zdravstva javno financiranje, kar imamo pri nas urejeno z obveznim zavarovanjem. Zasebno financiranje pa lahko poteka na tri načine:

- (1) z neposrednimi plačili v primeri bolezni (to je družbeno in politično nesprejemljivo, saj bi to zelo obremenilo starejše, ki največ potrebujejo zdravstvene storitve);
- (2) z zgoraj omenjenimi komercialnimi dodatnimi zavarovanji – ki so zavarovalniški posel, zato zavarovalnice lahko določena kronična stanja in tveganja dobesedno izključijo, poleg tega bi se bilo treba dotakniti vprašanja krčenja pravic iz obveznega zavarovanja, kar prav tako ni bilo nikoli politično sprejemljivo;
- (3) zato se je politika v 90ih odločila, da bo vpeljala dopolnilno zdravstveno zavarovanje, saj je na vsak način želela obdržati vse zdravstvene pravice (vsaj na papirju), hkrati pa tveganja tako razpršiti, da jih z relativno nizkimi premijami pokriva skoraj celotna odrasla populacija.

Dopolnilno zavarovanje tako ni nadstandard, kot pogosto kdo zmotno misli, temveč je namenjeno predvsem temu, da za slovensko javno zdravstvo prispeva sredstva, ki jih je za našo košarico pravic samo iz javnih sredstev premalo. To se je dobro po kazalo vsa leta, ko je Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) beležil izgube in je skupščina ZZZS reševala finančne težave tako, da je postopoma (in prikrito) krčila pravice iz obveznega zavarovanja na način, da je kritja prenašala na doplačila.

Povečevanje deleža kritja iz dopolnilnega zavarovanja od njegove uvedbe do danes:

- Zdravila z vmesne liste: 50 % → **90 %** (zavarovalnice krijejo 90 % cene vseh zdravil z vmesne liste)
- Zobna protetika: 55 % → **90 %**
- Očesni pripomočki: 50 % → **90 %**
- Nenujni reševalni prevozi: 40 % → **90 %**
- Zdraviliško zdravljenje, ki ni nadaljevanje bolnišničnega: 40 % → **90 %**
- Zdravila s pozitivne liste: 20 % → **30 %**
- Specialistično-ambulantne, bolnišnične in zdraviliške storitve kot nadaljevanje bolnišničnega zdravljenja ...: 5 % → **20 %**
- Specialistično-ambulantne, bolnišnične in zdraviliške storitve kot nadaljevanje bolnišničnega zdravljenja pri poškodbah izven dela: 20 % → **30 %**
- Presaditev organov in drugi najzahtevnejši operativni posegi: 1 % → **10 %**

Najbolj so se doplačila povečala v času gospodarsko finančne krize in izračuni zavarovalnic kažejo, da letošnje povišanje premij ne bi bilo potrebno, če bi deleže popravili nazaj na stanje na dan 31. 5. 2012 oziroma pred uveljavitvijo Zakona o uravnoteženju javnih financ (ZUJF). Na primer: če je moral posameznik za zamenjavo kolenskega sklepa pred 31. 5. 2012 doplačati približno 390 evrov, je danes to doplačilo že preko 770 evrov (tako zaradi povečanja deleža doplačila s 5 na 10 odstotkov kot zaradi višjih cen). Pri možganski kapi s hudo diagnozo ali postopki je bilo prej doplačilo tisoč evrov, danes preko 1.330.

Če je v preteklosti lahko posameznik še kalkuliral, koliko se mu zavarovanje doplačil z dopolnilnim zavarovanjem sploh splača in je bila prostovoljnost precej drugačna od današnje, je danes nesporno, da je nezavarovanost tvegana in prinaša finančne posledice. Obvezno zavarovanje, ki naj bi omogočalo univerzalne pravice in dostopnost, nam namreč v celoti ne krije niti presaditve organov in drugih nujnih zdravstvenih stanj.

Ne glede na pozitivne učinke zbiranja zasebnih sredstev z dopolnilnim zavarovanjem za zagotavljanje dolgoročne stabilnosti financiranja zdravstva pa je v središču političnih razprav že več kot 16 let prav ukinitve tega zavarovanja in prenos celotnega upravljanja denarja za zdravstvo na ZZZS. Namesto spodbujanja konkurenčnosti in borbe za boljše storitve za bolnike torej popolna monopolizacija zdravstva z visokimi dodatnimi obremenitvami gospodarstva, delovno aktivnih in najbolj perspektivnih kadrov ter obenem z izjemno tveganimi posledicami za finančno vzdržnost sistema.

Zavarovalnice so povsod po svetu pomemben del zdravstvenega sistema, zato je pravo vprašanje, kako lahko že jutri prispevajo k boljši zdravstveni oskrbi. Če lahko to uspešno izvajajo v primeru pravih dodatnih zavarovanj, kjer tekmujejo za stranke in sodelujejo z najboljšimi izvajalci zdravstvenih storitev, da lahko lahko svojim bolnikom zagotovijo najboljšo obravnavo, zakaj ne bi nekaj podobnega pričakovali tudi v zdravstveni reformi?

Ne glede na to, ali posameznik plača zavarovanje »iz levega ali iz desnega žepa«, je za vsakogar, ki potrebuje zdravstveno oskrbo, najprej ključno, ali bo dobil storitev, ki jo potrebuje, pravočasno ali bo nanjo čakal mesece. Bolniku, ki na poseg čaka 500 dni, prav nič ne pomaga, če bo za zavarovanje plačeval nekaj evrov na mesec manj oziroma v drugo blagajno. In seveda, če bo ta 500. dan sploh dočakal...?

ODPRTA SCENA
SMO V SLOVENIJI PRIČE GETOIZACIJI LJUDI S POSEBNIMI POTREBAMI?
Ladislav Troha, začasni predsednik Gibanja OPS

Smo v Sloveniji priče getoizaciji naših ljudi s posebnimi potrebami, eni najranljivejših skupin z namenom izvajanja suženjskega dela za pridobitništvo lastnikov gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov?

Sprašujemo odgovorne na katere naslavljam o to elektronsko pošto ter medijem, stanovskim organizacijam in posameznikom, kaj drugega je suženjsko delo, če ni to delo za "tekočim" trakom pod pretvezo prostovoljnosti za plačilo od 5 do 110 € mesečne nagrade za "požrtvovalnost", na primer 4-5 urnega dela na dan - zlaganja in pakiranja žebeljev v škatle. Ko nekateri taka dolgočasna in utrujajoča dela v prisilni drži delajo že 30 let. Začeli pa so že, ko so bili še mladoletni. So to roboti, ki nadomeščajo resnične robote - stroje, ki v razvitem svetu počnejo taka enolična dela, a so dražja delovna sila kot so v Sloveniji ljudje s posebnimi potrebami. Saj je nakup robotov drag, vzdrževanje pa dražje kot pri nas cena žive delovne sile v nekaterih Varstveno delovnih centrih po državi.

25. julija letos je Varuh za človekove pravice RS je nenapovedano obiskal ZUDV Dornava in ugotovil med drugim tole: »**Koncentracija je na nekaterih mestih pretirana in že meji na getoizacijo,**« je poudaril Svetina in zato znova pozval vlado ter Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, da uresniči zgodbo deinstitutionalizacije. Vir: <http://www.varuh-rs.si/>

Mi pa smo ugotovili, da je očitno ta getoizacija, ki ni na meji ampak je dejstvo, načrtna in kontinuirana za to, da se ljudi s posebnimi potrebami, ki po Zakonu o družbenem varstvu telesno in duševno prizadetih veljajo kot **nezmožni za pridobitno delo** namenjena izkoriščanju za pridobitništvo drugih. Torej ti ljudje še kako izvajajo pridobitna dela, a ne zase, temveč za lastnike gospodarskih družb in za samostojne podjetnike, ki zanje izvajajo razna dolgočasna, nekreativna in mukotrpnostna dela z ponavljajočimi se istimi gibi in to tudi 5 ur na dan, ker tako po razlagi vodji Varstveno delovnih centrov od njih zahteva Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Republike Slovenije. Kdo torej najema ceneno delovno silo, da si zmanjšuje stroške dela na minimum in kdo ima od tega koristi? Morda naši rojaki s posebnimi potrebami, ki bi morali v teh centrih doživljati vsako dnevno krepitev svojih oslabeledih in hendikepiranih teles in razvijati svoje delovne in umske potenciale, da bi se lahko integrirali v našo družbo in se razvijali v koristne aktivne državljane s čim manj odvisnosti od drugih?

NI JE POTI, KI JE NE BI ZMOGLA KREPOST
Marko Pavliha, Povzetek iz eseja namenjenemu Martinovanju

“**Med vožnjo ne pijte alkohola**” se odločno glasi eden od napisov na pametni avtocesti, ki ga nekateri sebično tolmačijo z zavajajočo jezikovno razlago, češ, saj smo pili prej, še preden smo se usedli za volan, kar je sicer časovno dovoljeno glede telefoniranja, branja, kajenja, prehranjevanja, britja, umivanja zob, ličenja, seksanja in skoraj vsega ostalega, med samim premikanjem na kopnem, po morju, celinskih vodah, v zraku in vesolju pa ne, če smo za krmilom. In še za posledek: gorenjski modri angeli se prometne preventive lotevajo na posrečen hudomušen način, rekoč, da naj vozniki očistijo zamrznjena stekla, preden krenejo na pot, kajti “s

podmornico se ne sme na cesto,” medtem ko nam pametni Garmin “preračunava” relacije in destinacije ter modro svetuje “peljite naprej po cesti.”

Foto: PU Koper

Pred nekaj tedni je bil objavljen hipertrofični podatek, da v Sloveniji velja 20.617 zakonov in podzakonskih predpisov, čemur je treba dodati še tisočere občinske odloke, evropske pogodbe, uredbe, direktive in druge pravne akte EU, nacionalno, evropsko in mednarodno sodno praksa, mednarodne sporazume, avtonomno pravo in še kaj bi se našlo juridičnega. Kako lahko sploh še velja starodavno rimskopravno načelo, da nepoznavanje prava škoduje, *ignorantia iuris nocet*, ob istočasnem vedenju, da je že Cicero opozoril, da formalno pretiravanje z zakoni oziroma predpisi lahko prizadene največjo krivico, *summum ius, summa iniuria*?! Hkrati se zdi, da prometnih pravil ni preveč, kvečjemu so premalo učinkovita, kajti kljub zaostreni zakonodaji na cestah še vedno umre ogromno ljudi, na primer letno malo manj kot sto pri nas, nekaj deset tisoč v Evropi in okoli tristo tisoč po svetu, največkrat zaradi prevelike hitrosti in vinjenosti. Med najbolj ozaveščene države spadajo Norveška, Švedska, Združeno kraljestvo in Švica, saj je tam v letu 2017 v prometnih nesrečah izgubilo življenje manj kot trideset ljudi na milijon prebivalcev, najhujše stanje z več ko osemdesetimi mrtvimi pa je v nekaterih najvzhodnejših evropskih državah.

Od leta 1954 naprej, odkar beležimo statistiko prometnih nesreč, se je v lanskem letu slovenski cestni krvni davek prvokrat znižal pod 100, v primerjavi z letom 2017 pa je padel za 12,5 odstotkov. Prav tako se je zmanjšalo število hudo telesno poškodovanih (805), začetek letošnjega leta pa je zopet alarmantno očrtnjen, saj je do 11. februarja preminulo že 15 ljudi. Absolutno soglašam z Robertom Štabo, predsednikom Zavoda Varna pot in neumornim borcem za večjo prometno varnost, varno življenje in varno mobilnost, da je izgubljeni ljudi na cestah banalno, še posebej, ker bi lahko zmanjšali vsaj najhujše posledice nesreč (intervju v Primorskih novicah, 2. februarja 2019). Vsako nesrečo s smrtnim izidom ali hudo telesno poškodbo bi morali analizirati z vseh možnih vidikov in ugotoviti vzroke, ki lahko izvirajo iz infrastrukture (cestišča), vozila ali nepravilnega ravnanja voznika. Obžaluje, da naša država takšnega holističnega pristopa še ni ponotranjila. Čeprav skoraj tretjino najhujših nesreč povzročijo pijani vozniki, smo še vedno “neverjetno tolerantni do alkohola,” namesto da bi privzgojili in uzakonili ničelno toleranco do vseh opojnih substanc v prometu.

“Če za volanom ne bo alkohola in droge,” pravi Štaba, “potem vozniki ne bodo delali bedarij in spet ne bo najhujših posledic.” Hvalevredna so prizadevanja Zavoda Vozim, ki deluje na področju preventive v prometu, zlorabe alkohola in psihoaktivnih snovi, mladinskega dela in socialne integracije oseb z manjšimi priložnostmi. Skozi osebne zgodbe invalidov oziroma poškodovancev želijo prispevati k spodbujanju pozitivnega in zdravega vedenja otrok in mladostnikov ter vplivati na varovalne in spodbujevalne dejavnike pred rabo alkohola ter drugih prepovedanih drog. Uresničujejo vizijo, da je treba pri mladih in v širši družbi graditi varnost kot vrednoto in s tem dolgoročno zdravo in zadovoljno življenje. Izvajajo številne uspešne iniciative kot na primer Še vedno vozim varno, vendar ne hodim; Heroji furajo v pižamah; Zasukaj volan v pravo smer; Misli varno in (P)ostani varen motorist. Policisti svarijo, da se možnost za povzročitev nesreče v primerjavi s treznim voznikom za petkrat poveča že pri 0,3 promila alkohola v krvi in kar za 25-krat pri enem promilu! Alkohol oslabi spodobnost normalnega miselnega presojanja, zato je opiti voznik vehementno

prepričan, da vozi bolje kot v resnici. Prav tako je zmanjšana njegova sposobnost zaznavanja, kar privede do napačne ocene razdalje, počasnejših reakcij in motnje pri ravnotežju.

Prof. dr. Marko Pavliha Redni profesor na Fakulteti za pomorstvo in promet Univerze v Ljubljani in gostujoči profesor na Inštitutu za mednarodno pomorsko pravo. Je pa tudi naš zvesti bralec. Pred desetletjem je bil kot podpredsednik Državnega zbora tudi gost oddaje Odprta dlan.

Uredništvo ne cenzurira in ne posega v tekste rubrike Odprta scena. Za resničnost navedb je odgovornost izključno na piscih.

MEDGENERACIJSKO SREČANJE V KOPRU

Borut Pogačnik

Osnovna šola Antona Ukmarja

Foto: Mirjana Cerin

Predavanja **Igorja Mravlje** so postala tako popularna, da je glas o njih prišel tudi do Kopra. **Osnovna šola Antona Ukmarja v Kopru**, ki domuje na Poti v Gaj 2, bo v petek, **15. novembra**, organizirala multigeneracijsko srečanje ob predavanju Igorja Mravlje in njegovega, zdaj že poznanelega kalejdoskopa **Invalidi v zgodovini sveta**, s pričetkom ob 11.00 uri v pritlični predavalnici šole. S strani šole bo sodeloval pomočnik ravnatelja **Aljoša Pucer**.

Sodelovali bodo učenci višjih razredov te šole, na srečanje pa ste vabljeni tudi vsi invalidi s področja Obale. Prosimo, da svojo prisotnost prej prijavite na naš e-mail info@zifs.si ali telefonski številki 041 381 679. Predavanje bo izjemna priložnost, da javnosti pokažemo in prikažemo, kakšno je življenje invalidov na Obali in koliko so pripravljeni tudi stopiti naproti najmlajšim.

Sporočevalca izdaja Združenje invalidov – Forum Slovenije, Linhartova 3, p.p. 2539, 1109 Ljubljana

Glavni in odgovorni urednik: Borut S. Pogačnik

Tajnica uredništva: Katarina Lukešević

Telefon: 041/381-679

e-naslov: info@zifs.si

Mednarodna standardna serijska številka: ISSN 2630 – 3639

Uredniški odbor sestavljajo: Borut Sever (NSIOS), Luka Pavlin (ZDSSS), Adem Jahjefendič (ZDGNS), Jože Globokar (ZPS), Pavel Kranjc (ZMS), Drago Perko (ZŠIS-POK), Jože Ocvirk (Društvo za zdravje naroda), Klemen Porenta (Sonček), Niko Kostjukovskij (predstavniki bralcev)